



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Prishtinë, më 9 gusht 2021
Nr. ref.:RK 1824/21

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI30/21

Parashtruese

Sylhane Sahiti

**Kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës
Supreme të Kosovës Rev. nr. 185/2020, të 24 qershorit 2020**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Gresa Caka-Nimani, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Sylhane Sahiti (në tekstin e mëtejme: parashtruesja e kërkesës), të cilën e përfaqëson Jahir Bejta, nga Skenderaj.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e kërkesës e konteston Aktvendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës Rev. nr. 185/2020 të 24 qershorit 2020.
3. Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës Supreme Rev.nr.185/2020 i 24 qershorit 2020 i është dorëzuar parashtrueses së kërkesës më 3 gusht 2020.

Objekti i çështjes

4. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, me të cilin pretendohet se janë shkelur të drejtat dhe liritë e parashtrueses së kërkesës të garantuara me nenin 21 [Parimet e Përgjithshme], nenin 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), si dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme KEDNJ) dhe nenin 15 të Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: DUDNJ).
5. Parashtruesja e kërkesës, po ashtu, ka kërkuar kthim në gjendje të mëparshme, sa i përket afatit për paraqitjen e kërkesës në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), në pajtim me nenin 50 (Kthimi në gjendjen e mëparshme) të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji), duke theksuar se për “*arsye shëndetësore*” të përfaqësuesit të saj nuk ka pasur mundësi të dorëzojë kërkesën brenda afatit katër (4) mujor, siç është përcaktuar në nenin 49 (Afatet) të Ligjit.

Baza juridike

6. Kërkesa bazohet në paragrafët 1 dhe 7 të nenit 113 të Kushtetutës, nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] dhe 50 [Kthimi në gjendjen e mëparshme] të Ligjit dhe rregullin 32 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

7. Më 9 shkurt 2021, parashtruesja e kërkesës dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
8. Më 11 shkurt 2021, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Remzie Istrefi-Peci Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama Hajrizi (kryesuese), Gresa Caka-Nimani dhe Safet Hoxha.
9. Më 18 shkurt 2021, Gjykata njoftoi përfaqësuesin ligjor të parashtrueses për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme.

10. Më 23 prill 2021, Gjykata i dërgoi një shkresë Gjykatës Themelore në Mitrovicë –Dega Skenderaj (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore) dhe kërkoi nga ajo që të sjellë fletëkthesën që dëshmon se kur parashtruesja e kërkesës e ka pranuar Aktvendimin e Gjykatës Supreme Rev.nr.185/2020 të 24 qershorit 2020.
11. Më 5 përkatësisht 7 maj 2021, Gjykata Themelore përmes emailit dhe në kopje fizike e dorëzoi fletëkthesën e kërkuar.
12. Më 17 maj 2021, bazuar në paragrafin 5 të nenit 114 [Përbërja dhe Mandati i Gjykatës Kushtetuese] të Kushtetutës dhe rregullit 12 (Zgjedhja e Kryetarit dhe e Zëvendëskryetarit) të Rregullores së punës, gjyqtarja Gresa Caka-Nimani u zgjodh Kryetare e Gjykatës Kushtetuese. Bazuar në paragrafin 4 të Rregullit 12 të Rregullores së punës dhe Vendimit të Gjykatës KK-SP 71-2/21, u përcaktua që gjyqtarja Gresa Caka-Nimani, detyrën e Kryetares së Gjykatës e merr pas përfundimit të mandatit të Kryetares aktuale të Gjykatës, Arta Rama-Hajrizi, më 26 qershor 2021.
13. Më 31 maj 2021, Kryetarja e Gjykatës Arta Rama-Hajrizi, me Vendimin nr. KK160/21 për zëvendësimin e gjyqtareve kryesues në kolegje shqyrtuese, caktoi Kryetaren e zgjedhur të Gjykatës Gresa-Caka Nimani, kryesuese të kolegjit për rastin KI30/21.
14. Më 26 qershor 2021, bazuar në paragrafin 4 të Rregullit 12 të Rregullores së punës dhe Vendimit të Gjykatës KK-SP 71-2/21, gjyqtarja Gresa Caka-Nimani mori detyrën e Kryetares së Gjykatës, ndërsa bazuar në pikën 1.1 të paragrafit 1 të nenit 8 (Përfundimi i mandatit) të Ligjit, Kryetarja Arta Rama-Hajrizi përfundoi mandatin e Kryetares dhe të gjyqtarës së Gjykatës Kushtetuese.
15. Më 28 qershor 2021, Kryetarja e Gjykatës, Gresa Caka-Nimani, nxori Vendimin K.SH.KI30/21, duke e zëvendësuar Kryetaren paraprake Arta Rama-Harizi në rolin e saj si kryesuese në Kolegjin shqyrtues me gjyqtarin Nexhmi Rexhepi.
16. Më 28 korrik 2021, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarës raportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

17. Më 22 tetor 2014, parashtruesja e kërkesës parashtrroi padi në Gjykatën Themelore kundër Qeverisë së Republikës së Serbisë. Në padi, parashtruesja e kërkesës kërkoi që Qeveria e Republikës së Serbisë t'i paguajë asaj në emër të dëmit material dhe jomaterial shumë të hollave prej 90100 (nëntëdhjetë mijë e njëqind) euro, të shkaktuar gjatë periudhës 1998/1999.
18. Më 29 shkurt 2016, Gjykata Themelore përmes Aktvendimit [C.nr.343/2014], shpallet inkopetente në pikpamje territoriale për të vendosur për kontestin e parashtrueses së kërkesës dhe mbi këtë bazë e hodhi padinë si të pa lejuar.

19. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesja e kërkesës paraqiti ankesë kundër Aktvendimit të Gjykatës Themelore, pranë Gjykatës së Apelit, për shkak të shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, me propozim që gjykata e apelit të aprovojë ankesën e tij dhe çështjen ta kthejë në rigjykim dhe rivendosje.
20. Më 16 dhjetor 2019, Gjykata e Apelit përmes Aktvendimit [Ac.nr.4720/16] refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtrueses së kërkesës, dhe vërtetoi Aktvendimin [C.nr.343/2014] të 29 shkurtit 2016 të Gjykatës Themelore.
21. Më 31 janar 2020, parashtruesja e kërkesës paraqiti revizion në Gjykatën Supreme kundër Aktvendimit të Gjykatës Themelore dhe të Apelit, për shkak të shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore me propozimin që aktvendimet e atakuara të prishen dhe çështja t'i kthehet Gjykatës Themelore për rigjykim dhe rivendosje.
22. Më 24 qershor 2020, Gjykata Supreme përmes Aktvendimit [Rev.nr.185/2020], refuzoi si të pabazuar revizionin e parashtrueses së kërkesës. Ndër të tjera, Gjykata Supreme theksoi:

„[...] Prandaj nga arsyet e cekura më lartë, nuk qëndrojnë thëniet e revizionit se në rastin konkret gjejnë zbatim dispozitat e nenit 28 të LPK-së, në të cilin thirret paditësja, e me të cilën caktohet kompetenca e gjykatave tona në kontestet me element ndërkombëtar (të huaj). Kjo dispozitë ligjore nuk mund të zbatohet në rastin konkret, nga se, këtu nuk kemi të bëjmë as me persona fizik të huaj, e as me persona juridik të huaj, por me shtet të huaj, me të cilin deri në momentin aktual shteti i Kosovës në territorin e së cilit është shkaktuar dëmi, nuk ka të lidhur kurrfarë marrëveshje ndërkombëtare (bilaterale etj.) për kompetencën e gjykatave vendore për këto lloje të kontesteve.

Po ashtu, në rastin konkret nuk qëndron as pretendimi i revizionit të paditëses sa i përket kompetencës territoriale të zgjedhur sipas nenit 47 dhe nenit 51 të LPK-së, ngase sipas vlerësimit të kësaj Gjykate, të dy gjykatat drejtë kanë vlerësuar se në bazë të dispozitës së nenit 39.1 dhe 2 të LPK-së, për të vendosur në këtë kontest kundër Republikës së Serbisë është e kompetencës së përgjithshme territoriale gjykata në territorin e së cilës ndodhet selia e Qeverisë së Serbisë.“

Kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme

23. Parashtruesja e kërkesës fillimisht kërkon kthim në gjendje të mëparshme të afatit për paraqitjen e kërkesës në Gjykatë, siç është përcaktuar përmes nenit 50 (Kthimi në gjendjen e mëparshme) të Ligjit.
24. Parashtruesja e kërkesës mos-dorëzimin e ankesës së saj kushtetuese brenda afateve e arsyeton duke theksuar se “për shkak të pasojave të pandemisë nuk kam mund ta parashtroi kërkesën e sipërtheksuar brenda afatit kohor, për faktin se kryetari i shoqatës “Ngritja e Zërit” Jahir Bejta për muaj të tërë duke filluar nga data 16.12.2020 nuk ka qenë në vendin e punës, madje i njëjti ende

është duke u shëruar por që erdhi në zyrën e shoqatës për të ma plotësuar dokumentacionin e duhur për ta ushtruar kërkesën në Gjykatën Kushtetuese”.

Pretendimet e parashtrueses së kërkesës

25. Parashtruesja e kërkesës pretendon se me vendimet e Gjykatës Supreme janë shkelur të drejtat e saj të garantuara me nenet 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së dhe nenin 15 të DUDNJ-së.
26. Parashtruesja e kërkesës ka tri kategori të pretendimeve kryesore: (i) zbatimin e parimit *"per loci" [ratione loci]*, i cili sipas parashtrueses së kërkesës, nënkupton që gjykatat e rregullta kanë kompetencë për shqyrtimin e padive në bazë të vendit ku është shkaktuar dëmi; (ii) detyrimin për zbatimin e standardeve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut nga ana e gjykatave të rregullta; (iii) të drejtën e tyre për mbrojtje gjyqësore të të drejtave dhe të drejtën për qasje në drejtësi.
27. Parashtruesja e kërkesës fillimisht i referohet çështjes së juridiksionit territorial, (përkatësisht parimit *"per loci"*) dhe pretendon se gjykatat e rregullta *"kanë zbatuar gabimisht ligjin e aplikuar referuar juridiksionit territorial të Gjykatës Themelore [...], ngase, gjykata territorialisht kompetente për gjykime të çështjeve juridike, kurdoherë është gjykata në territorin e së cilës është kryer krimi, dëmtimi moral përkatësisht material! Ky definicion e qëndrim juridik valid përkon edhe me interesin e palës së dëmtuar, parimin e ekonomisë në procedurat gjyqësore dhe administrative, si dhe në përputhje me principin ndërkombëtar – per loci, drejtimi i aktpadive në bazë të vendit ku është kryer krimi"*.
28. Tutje, parashtruesja e kërkesës iu referohet disa shembujve nga praktika ndërkombëtare ku, sipas saj, viktimat e Luftës së Dytë Botërore janë lejuar *"të paraqesin aktpadi individuale në gjykatat vendore për kompensim të dëmit të shkaktuar nga Gjermania"*. Në këtë drejtim, ajo specifikon se në rastet e Greqisë dhe Italisë, individëve u është dhënë mundësia për të kërkuar kompensim për *"dëmet e shkaktuara nga Gjermania gjatë Luftës së Dytë Botërore në pajtim me principin ndërkombëtar 'per loci'"*.
29. Parashtruesja e kërkesës, duke iu referuar nenit 21, paragrafi 1 të Kushtetutës, pretendon se gjykatat e rregullta *"nuk i kanë aplikuar standardet e avancuara ndërkombëtare për të drejtat e njeriut. Njëra nga standardet është dhënia e mundësisë palës së dëmtuar për inicimin e çështjes së kompensimit të dëmit moral dhe material të shkaktuar si rezultat i veprimit direkt nga ana e autoriteteve serbe [...]"*.
30. Parashtruesja e kërkesës, duke iu referuar nenit 22 të Kushtetutës, pretendon që përderisa *"të drejtat e njeriut të garantuara me Konventat, Marrëveshjet dhe instrumentet ndërkombëtare kanë prioritet në rast konflikti ndaj ligjeve dhe dispozitave tjera të organeve publike"*, rrjedhimisht, *"paraqitja e*

aktпадive pranë gjykatave vendore është e mbështetur edhe në nenin 6 të KEDNJ-së dhe pikën 15 të DUDNJ-së [...]

31. Parashtruesja e kërkesës gjithashtu pohon se *“Obligimi për Aplikimin e Konventave të Gjenevës të vitit 1994 është paraparë edhe me Ligjin Ndërkombëtar Humanitar të Kosovës”*. Sipas parashtrueses, gjykatat e rregullta kanë shkelur dispozitat kushtetuese sepse nuk kanë aplikuar dispozitat e konventave ndërkombëtare, si kategori të rendit juridik të brendshëm.
32. Parashtruesja e kërkesës duke iu referuar nenit 53 të Kushtetutës thekson se *“në rastin konkret edhe pse Kosova nuk është anëtare e Këshillit të Evropës dhe si pasojë nuk është palë nënshkruese e Konventës asesi nuk paraqet pengës për zbatimin e normave të Konventës”*.
33. Parashtruesja e kërkesës, sa i përket nenit 54 të Kushtetutës, gjithashtu deklaroi se *“u është mohuar e drejta për mbrojtje gjyqësore të të drejtave, e drejta për qasje në drejtësi në nivel kombëtar si dhe garancitë institucionale për mbrojtjen e të drejtave të njeriut”*.
34. Në fund, parashtruesja e kërkesës kërkon nga Gjykata, anulimin e vendimeve të gjykatave të rregullta.

Pranueshmëria e kërkesës

35. Gjykata së pari shqyrton nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë, të parapara me Ligj dhe të specifikuara më tej me Rregullore të punës.
36. Duke iu kthyer rrethanave të rastit konkret, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës të cilët përcaktojnë se:

„1. . Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

37. Gjykata gjithashtu më tej i referohet kriterëve të pranueshmërisë, siç specifikohen në Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata së pari i referohet neneve 47 (Kërkesa individuale), 48 (Saktësimi i kërkesës) dhe 49 (Afatet) të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
(Kërkesa individuale)

*“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.
2. Individit mund të ngre kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*

Neni 48
(Saktësimi i kërkesës)

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

Neni 49
(Afatet)

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor[...].”

38. Sa i përket këtyre kriterëve, Gjykata thekson se parashtruesja e kërkesës është palë e autorizuar, e cila konteston një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktvendimin [Rev.nr.185/2020] e 24 qershorit 2020 të Gjykatës Supreme, pasi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj. Parashtruesja e kërkesës gjithashtu i ka qartësuar të drejtat dhe liritë themelore që ajo pretendon se i janë shkelur në pajtim me kërkesat e nenit 48 të Ligjit. Megjithatë, Gjykata gjithashtu duhet të vlerësojë nëse kërkesa është dorëzuar në Gjykatë brenda afatit ligjor prej katër (4) muajsh, siç është përcaktuar në nenin 49 të Ligjit.
39. Në këtë aspekt, Gjykata thekson se përtej kriterit katër (4) mujor të përcaktuar në nenin 49 të Ligjit për parashtrimin e kërkesave para Gjykatës sipas procedurës të përcaktuar përmes paragrafit 7 të nenit 113 të Kushtetutës, përkatësisht kërkesave individuale, është gjithashtu pika (c) e paragrafit (1) të rregullit 39 (Kriteret e pranueshmërisë) të Rregullores së punës, i cili përcakton si në vijim:

Rregulli 39
(Kriteret e pranueshmërisë)

*“(1) Gjykata mund ta konsiderojë një kërkesë të pranueshme nëse:
[...]
c) kërkesa parashtrohet brenda katër (4) muajsh nga dita kur vendimi i mjetit të fundit efektiv juridik i është dorëzuar parashtruesit, dhe
[...].”*

40. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata rikujton që parashtruesja e kërkesës e konteston Aktvendimin [Rev.nr.185/2020] e 24 qershorit 2020 të Gjykatës Supreme. Fletëkthesa e dorëzuar në Gjykatë nga Gjykata Themelore, vërteton që parashtruesja e kërkesës e ka pranuar Aktvendimin e kontestuar më 3 gusht

2020. Parashtruesja e kërkesës e ka dorëzuar kërkesën e saj në Gjykatë më 9 shkurt 2021. Rrjedhimisht, nuk është kontestuese se kërkesa e parashtrueses së kërkesës është dorëzuar pas afatit ligjor prej katër (4) muajsh të përcaktuar me Ligj dhe Rregullore të punës.

41. Megjithatë, Gjykata rikujton se parashtruesja e kërkesës kërkon nga Gjykata kthimin në gjendjen e mëparshme për sa i përket afatit për dorëzimin e kërkesës në Gjykatë, siç është përcaktuar përmes nenit 50 të Ligjit.
42. Në këtë kontekst, Gjykata rikujton se parashtruesja e kërkesës arsyeton se kërkesën nuk e ka dorëzuar në Gjykatë brenda afatit të përcaktuar përmes nenit 49 të Ligjit, *“për shkak të pasojave të pandemisë nuk kam mund ta parashtroi kërkesën e sipërtheksuar brenda afatit kohor, për faktin se kryetari i shoqatës “Ngritja e Zërit” Jahir Bejta për muaj të tërë duke filluar nga data 16.12.2020 nuk ka qenë në vendin e punës, madje i njëjti ende është duke u shëruar por që erdhi në zyrën e shoqatës për të ma plotësuar dokumentacionin e duhur për ta ushtruar kërkesën në Gjykatën Kushtetuese”*.
43. Në kontekst të kërkesës së parashtrueses së kërkesës për kthim të afatit në gjendje të mëparshme, Gjykata fillimisht rikujton përmbajtjen e nenit 50 (Kthimi në gjendjen e mëparshme) të Ligjit, i cili përcakton si në vijim:

“Nëse parashtruesi pa fajin e tij nuk ka qenë në gjendje të parashtrojë kërkesën brenda afatit të përcaktuar, Gjykata Kushtetuese ka për detyrë që në bazë të kërkesës së parashtruesit ta kthejë atë në gjendjen e mëparshme. Parashtruesi ka për detyrë të paraqesë kërkesën për kthimin në gjendjen e mëparshme brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve që nga mënjanimi i pengesës dhe të arsyetojë kërkesën në fjalë. Kthimi në gjendjen e mëparshme nuk lejohet nëse ka kaluar një vit ose më shumë nga dita kur ka përfunduar afati i përcaktuar me këtë ligj.”

44. Bazuar në përmbajtjen e nenit 50 të Ligjit, në mënyrë që të aprovohet kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme, duhet të plotëson kushtet në vijim: (i) parashtruesja e kërkesës duhet të dëshmojë se pa fajin e saj nuk ka qenë në gjendje të parashtrojë kërkesën brenda afatit të përcaktuar, përkatësisht afatit katër (4) muajsh të përcaktuar në nenin 49 të Ligjit; (ii) parashtruesja e kërkesës duhet të paraqesë kërkesën për kthimin në gjendjen e mëparshme brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve që nga mënjanimi i pengesës; (iii) parashtruesja e kërkesës duhet të arsyetojë kërkesën në fjalë; dhe (iv) nuk ka kaluar një vit ose më shumë nga dita kur ka përfunduar afati i përcaktuar me Ligj për paraqitjen e kërkesës në Gjykatë. Këto kushte janë kumulative.
45. Në rrethanat e rastit konkret dhe siç është sqaruar më lart, Gjykata vëren se bazuar në fletëkthesën e dorëzuar në Gjykatë nga Gjykata Themelore, parashtruesja e kërkesës e ka pranuar Aktvendimin e kontestuar të Gjykatës Supreme më 3 gusht 2020. Bazuar në nenin 49 të Ligjit, kërkesa në Gjykatë duhet të jetë dorëzuar deri më 3 dhjetor 2020. E njëjta është dorëzuar në Gjykatë më 9 shkurt 2021. Në këtë kontekst, Gjykata vëren se nuk ka kaluar një vit ose më shumë nga dita kur ka përfunduar afati i përcaktuar me Ligj për paraqitjen e kërkesës në Gjykatë, dhe rrjedhimisht njëri nga kushtet e përcaktuara në nenin 50 të Ligjit është plotësuar. Megjithatë, Gjykata, duhet

gjithashtu të vlerësojë nëse janë plotësuar tri kushtet e tjera të përcaktuara përmes nenit 50 të Ligjit, përkatësisht nëse parashtruesja e kërkesës (i) ka dëshmuar se pa fajin e saj nuk ka qenë në gjendje të parashtrojë kërkesën brenda afatit të përcaktuar përmes nenit 49 të Ligjit; (ii) ka arsyetuar kërkesën e saj; dhe (iii) ka paraqitur kërkesën për kthimin në gjendjen e mëparshme brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga mënjanimi i pengesës.

46. Në këtë kontekst, Gjykata rikujton edhe një herë se parashtruesja e kërkesës e ka pranuar Aktvendimin e kontestuar më 3 gusht 2020. Raporti mjekësorë i cili është përfshirë në shkresat e lëndës dhe i cili tregon për shtrirjen në spital të përfaqësuesit të parashtrueses së kërkesës, mbanë datën e shtrirjes në spital 16 nëntor 2020, dhe datën e lëshimit nga spitali 2 dhjetor 2020. Në kërkesën e parashtrueses së kërkesës për kthim në gjendje të mëparshme të afatit, nuk ka asnjë arsyetim të vetëm lidhur me pamundësinë e dorëzimit të kërkesës përkatëse në Gjykatë nga momenti i pranimit të Aktvendimit, përkatësisht 3 gusht 2020 dhe deri kur përfaqësuesi i saj është diagnosifikuar me Covid-19, përkatësisht 16 nëntor 2020, rrjedhimisht për një periudhë kohore prej tre muajsh. Për më tepër, kërkesa në Gjykatë është dorëzuar në emër të parashtrueses së kërkesës, përkatësisht Sylhane Sahiti, nga ana e përfaqësuesit të saj Jahir Bejta. Në kërkesën e parashtrueses së kërkesës për kthim në gjendje të mëparshme të afatit, nuk ka asnjë arsyetim të vetëm lidhur me pamundësinë e dorëzimit të kërkesës në Gjykatë nga ana e vetë parashtrueses së kërkesës.
47. Gjykata rithekson se Gjykata ka detyrë të miratojë ose jo kthimin në gjendje të mëparshme të afatit, bazuar në vlerësimin e saj, në secilin rast veç e veç, nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara në nenin 50 të Ligjit dhe të cilat janë kumulative. Në rrethanat e rastit konkret, bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata vlerëson se (i) parashtruesja e kërkesës nuk ka dëshmuar se pa fajin e saj nuk ka qenë në gjendje të parashtrojë kërkesën brenda afatit të përcaktuar, përkatësisht afatit katër (4) mujor të përcaktuar në nenin 49 të Ligjit, sepse përderisa nuk është kontestuese që përfaqësuesi i parashtrueses së kërkesës ka qenë i sëmurë me covid-19 që nga nëntori 2020, në kërkesën e saj nuk ka asnjë arsyetim për pamundësinë e dorëzimit të kërkesës së saj në Gjykatë gjatë muajve gusht, shtator dhe tetor 2020 dhe për më tepër, asnjë arsyetim për pamundësinë e dorëzimit të kërkesës në Gjykatë nga ana e vet parashtrueses së kërkesës; (ii) në po të njëjtin kontekst, parashtruesja e kërkesës nuk dëshmon që pengesa është mënjeluar më 2 dhjetor 2020, datë kjo prej kur është lëshuar nga spitali përfaqësuesi i saj, ku prej të cilës datë do të fillonte të rrjedhë afati pesëmbëdhjetë (15) ditorë për dorëzimin e kërkesës në Gjykatë; dhe (iii) për të njëjtat arsye, kërkesa në fjalë nuk është e arsyetuar.
48. Për pasojë, Gjykata vëren, se në rrethanat e rastit konkret, është plotësuar vetëm njëri nga kushtet e përcaktuara në nenin 50 të Ligjit, përkatësisht afati një vjeçar brenda të cilit një kërkesë mund të paraqitet në Gjykatë duke kërkuar kthimin në gjendjen e mëparshme, dhe rrjedhimisht, Gjykata duhet të konstatojë që, në rrethanat e rastit konkret, nuk janë plotësuar kushtet e përcaktuar përmes nenit 50 të Ligjit për kthim në gjendje të mëparshme, dhe të konstatojë se kërkesa është dorëzuar jashtë afatit të përcaktuar në nenin 49 të Ligjit.

49. Gjykata rikujton se qëllimi i afatit ligjor prej katër (4) muajsh, sipas nenit 49 të Ligjit dhe sipas rregullit 39 (1) (c) të Rregullores së punës, është që të promovojë siguri juridike, duke siguruar që rastet që kanë të bëjnë me çështje kushtetuese të trajtohen brenda një periudhe të arsyeshme dhe vendimet e mëparshme të mos jenë vazhdimisht të hapura për t'u kontestuar (shih, ndër të tjera, rastin e GJEDNJ-së, *Sabri Gunes kundër Turqisë*, Aktgjykim i 29 qershorit 2012, paragrafi 39 dhe referencat e përdorura aty; dhe shih gjithashtu, ndër të tjera, rastet e Gjykatës KI107/20, parashtrues *Ismail Guri*, Aktvendim për papranueshmëri i 3 dhjetorit 2020, paragrafi 41; KI140/13, parashtrues *Ramadan Cakiqi*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 17 marsit 2014, paragrafi 24; dhe KI120/17, parashtrues *Hafiz Rizahu*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 7 dhjetorit 2017, paragrafi 39; KI163/20, Parashtrues "Inter-Eminex", Aktvendim për papranueshmëri i 5 marsit 2021, paragrafi 53).
50. Si përfundim, nga arsyet e shtjelluara si më sipër, Gjykata konstaton se: (i) kërkesa nuk i plotëson kushtet e përcaktuara përmes nenit 50 të Ligjit për kthim në gjendje të mëparshme; dhe për pasojë (ii) kërkesa është dorëzuar jashtë afatit ligjor të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 39 (1) (c) të Rregullores së punës dhe rrjedhimisht, Gjykata nuk mund të shqyrtojë meritat e rastit, përkatësisht, nëse përmes Aktvendimit të kontestuar janë shkelur të drejtat kushtetuese të parashtrueses së kërkesës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës, me nenet 20, 49 dhe 50 të Ligjit dhe në pajtim me rregullat 39 (1) (c) dhe 59 (2) të Rregullores së punës, më 28 korrik 2021, njëzëri:

VENDOS

- I. TË REFUZOJË kërkesën e parashtrueses së kërkesës për kthim në gjendje të mëparshme, për sa i përket afatit për paraqitje të kërkesës në Gjykatën Kushtetuese;
- II. TË DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë Aktvendim palëve;
- IV. TË PUBLIKOJË këtë Aktvendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- V. Ky Aktvendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Remzie Istrefi-Peci



Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Gresa Caka-Nimani